

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[156-2016-VUK2-9250]-245263

12.12.2016

Konu : Otomatik satış makinelerinde nakit ve kredi kartıyla yapılan satışlarda belge düzeni ve bu makinelerin işyeri olup olmadığı ile vergi levhası bulundurulup bulundurulmayacağı.

İlgi özelge talep formunuzda; kurumunuzun her türlü kahve, gıda ve ihtiyaç maddelerinin ithali, ihracı, üretimi, pazarlaması, satışı ve toptan ticareti faaliyeti ile iştigal ettiğini, bu faaliyetiniz kapsamında otomatik satış makineleri ile kahve ve benzeri ürünlerin satışının yapılacağını belirterek, söz konusu makinelerin işyeri olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği, işyeri olarak değerlendirilmesi halinde vergi levhası bulundurma zorunluluğunun olup olmadığı ve kredi kartı ile yapılan satışlarda belge düzeninin nasıl olacağı hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 156 ncı maddesine göre, ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyette işyeri; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane, şube, depo, otel, kahvehane, eğlence ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleri, madenler, taş ocakları, inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sınai, zirai veya mesleki bir faaliyetin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yerdir.

Bu madde hükmüne göre, mükelleflerin ticari, sınai ve zirai faaliyetlerini sürdürdükleri yerlerin işyeri özelliğini taşıyabilmesi için bu yerlerin "faaliyetin icrasına tahsis edilmesi" veya faaliyatin icra edildiği "yer" olma özelliğini taşıması şarttır.

Aynı Kanununun 229 uncu maddesinde; faturanın, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olduğu hükmü mevcuttur.

Anılan Kanununun 231/5 inci maddesinde, faturanın malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenmesi gerektiği, bu süre içerisinde düzenlemeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı hükmüne yer verilmiş, 232 nci maddesinde; birinci ve ikinci sınıf tüccarların, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin; birinci ve ikinci sınıf tüccarlara, serbest meslek erbabına, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere, vergiden muaf esnafa sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunların da fatura istemek ve almak mecburiyetinde oldukları hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, 385 Sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "2-Otomatik Satış Makineleri ile Yapılan Satışlarda Belge Düzeni" başlıklı bölümünde; "...

a) *Otomatik satış makineleri kullanılmak suretiyle yapılan mal veya hizmet satışlarının, anılan makinelerin aşağıda belirtilen şekilde kullanılması kaydıyla, Tebliğ'in bu bölümünde yer alan açıklamalar çerçevesinde belgelendirilmesi uygun görülmüştür.*

- *Söz konusu makinelerle yapılan mal veya hizmet satışlarına ilişkin bilgiler, makinenin hafızasından silinemeyecek ve değiştirilemeyecek bir şekilde kaydedilecektir.*

- *Kaydedilen bilgilere dışarıdan herhangi bir müdahale yapılamayacaktır.*

- *Gün sonunda makineden günlük satış raporu alınabilecektir.*

Bu şartların sağlanması durumunda malın satışı veya hizmetin verilmesi anında Vergi Usul Kanununda yer alan belgelerden herhangi biri düzenlenmeyecek ancak gün sonlarında makineden alınacak raporlara istinaden "muhtelif müşteriler" ibareli bir fatura düzenlenecektir.

b) *Otomatik satış makinelerinin yukarıda sayılan şartları taşımaması ve herhangi bir düzeneğinin olmaması nedeniyle satışın para atılmak suretiyle yapılması halinde, malın sevk edildiği tarihten itibaren azami yedi gün içinde satılan malları içerecek şekilde "muhtelif müşteriler" ibareli bir fatura düzenlenmesi gerekmektedir.*

Her iki halde de, söz konusu otomatik satış makinelerine yerleştirilmek üzere taşınan mallar için "muhtelif müşteriler" ibareli sevk irsaliyesi düzenlenecek ve yukarıda bahsi geçen şekilde düzenlenecek faturalar ile irtibatlandırılacaktır.

c) Sadece hizmet sunan makinelerde yukarıda bahsedildiği şekilde düzenlenmiş olmaması durumunda ise gün sonunda cihazda birikmiş paranın sayılarak toplam hasılat tutarı üzerinden "muhtelif müşteriler" ibareli bir fatura düzenlenecektir.

Ayrıca, söz konusu makineleri farklı işyerlerine yerleştirmek suretiyle komisyon ödenmesi karşılığında komisyon tutarını gösterir faturanın düzenleneceği ise tabiidir." açıklamaları yer almaktadır.

Bu itibarla, söz konusu otomatik satış makinelerinde, sınırlı bazı işlemlerin (kahve ve benzeri ürünlerin satışı) herhangi bir personel kullanımı olmaksızın otomatik olarak müşteriler tarafından yapılıyor olması durumunda, bu makinelerin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamında işyeri (şube) olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır. Bu bağlamda, söz konusu otomatik satış makinelerinde vergi levhası bulundurma zorunluluğunuz da olmayacaktır.

Diğer taraftan, otomatik satış makineleriniz 385 Sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin 2 nci bölümünün (a) bendinde yazılı nitelikleri taşıyan nitelikte ise gün sonlarında alınacak satış raporlarına istinaden (nakit ve kredi kartı ile yapılan satışları ihtiva edecek şekilde) "muhtelif müşteriler" ibareli bir fatura düzenlemeniz, aksi halde ise malların sevk edildiği tarihten itibaren azami yedi gün içinde satılan malları içerecek şekilde "muhtelif müşteriler" ibareli bir fatura düzenlemeniz gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.